

likenler

atyelesi likeni *Bryoria fuscescens*

Aile Alectoriaceae
Biçimi Dalsı liken
Yaşam alanı İğneyapraklı ve geniş yapraklı ağaçların asitli kabukları, silisli kayalar ve duvarlar
Özellikler Kükürt dioksit'e bağlı hava kirliliğine duyarlı olduğu için, kirliliğin yoğun olduğu bölgelerde yayılışı tehlike altındadır. İngiltere'de koruma altına alınmıştır.

likenler

çivi likeni *Calicium viride*

Aile Caliciaceae
Biçimi Kabuksu liken
Yaşam alanı Asitli ağaç kabukları, odun ve toprak
Özellikler Kükürt dioksitten kaynaklı hava kirliliğine orta derecede dayanıklı türlerden biridir. Bu nedenle hava kirliliğinden daha az etkilenir.

likenler

İzlanda likeni *Cetraria islandica*

Aile Parmeliaceae
Biçimi Yapraksı liken
Yaşam alanı Verimsiz taşlık alanlar ve dağlık bölgelerdeki toprak
Özellikler Bu likenden elde edilen un, Fransa'da pastacılıkta, çikolata yapımında ve şeker hastaları için hazırlanan özel bir ekmeğin üretiminde kullanılır.

likenler

Ren likeni *Cladonia rangiferina*

Aile Cladoniaceae
Biçimi Dalsı liken
Yaşam alanı Açık alanlar, yosunliken çayırları, uçurum kenarları ve kıyı bölgelerindeki kayalıklar
Özellikler Kışın ren geyiği, sigir ve misköküzü gibi hayvanlar için iyi bir besin kaynağıdır. En hızlı büyüdüğü dönemler, nemin yüksek, sıcaklığın düşük olduğu ilkbahar ve güz dönemleridir.

likenler

kadeh likeni *Cladonia pyxidata*

Aile Cladoniaceae
Biçimi Dalsı liken
Yaşam alanı Yosunlu kayalar, duvarlar, ağaç gövdeleri ve asitli toprak
Özellikler Küçük bir kadeh biçimindedir. Zamksı, nişastalı bir madde içeren bu likenler, bazı göğüs hastalıklarının tedavisinde kullanılırlar.

likenler

halka likeni *Evernia prunastri*

Aile Parmeliaceae
Biçimi Dalsı-yapraksı liken
Yaşam alanı Rüzgâra açık ve güneşli alanlar, parklardaki ağaçlar ve çalılıklar
Özellikler Kozmetik sanayiinde kullanılır. Fransa'da bu likenden kadın parfümü yapılır. Kükürt dioksit kirliliği olan bölgelerde yaşayabilir. Çok geniş alanlarda görülür.

likenler

duvar likeni *Lecanora muralis*

Aile Lecanoraceae
Biçimi Kabuksu liken
Yaşam alanı Kireçli zeminler, kiremitler, evlerin duvarları, tozlu ve besin maddelerince zengin ağaç kabukları
Özellikler Hava kirliliğine karşı çok dayanıklıdır. Bulunduğu yüzeyde, çeşitli büyüklükte dairesel biçimli yapılar oluşturur.

likenler

kurt likeni *Letharia vulpina*

Aile Parmeliaceae
Biçimi Dalsı liken
Yaşam alanı Ağaçlar, yaşlı odunlar, kayalar ve evlerin duvarları
Özellikler Kolay göze çarpan bir türdür. Çoğunlukla kış yağışlarında gelişir. Zehirlidir. Boya maddesi üretiminde kullanılır.

likenler

akciğer likeni *Lobaria pulmonaria*

Aile Lobariaceae
Biçimi Yapraksı liken
Yaşam alanı Ağaç gövdeleri ve nemli kayalıklar
Özellikler Yüzeysel akciğer keseciklerine benzetildiği için bu adı alır. Eskiden, bu benzerlik nedeniyle akciğer hastalıklarına iyi geldiği düşünülmüş. Kozmetik sanayiinde, koku vermek için parfümlere katılır.

likenler

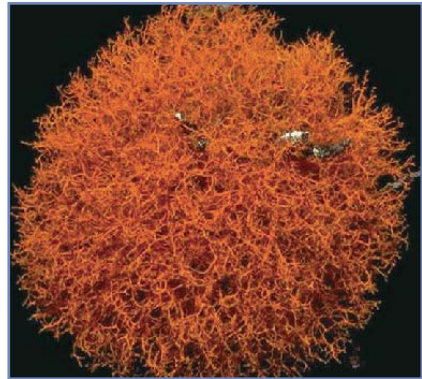
beyazçerçeve likeni *Squamarina lentigera*

Aile Bacidiaceae
Biçimi Yapraksı liken
Yaşam alanı Kumlu, kalsiyum karbonatlı toprak ve kumullar
Özellikler Boş arazilerde koloniler halinde gelişir. Ancak, boş alan bulamama, çiftçilik etkinlikleri ve otlama gibi nedenlerden dolayı soyu tehlikede. İngiltere'de koruma altında.

likenler

altın saçlı liken *Teloschistes flavicans*

Aile Teloschistaceae
Biçimi Dalsı liken
Yaşam alanı Bol ışıklı ve açık alanlarda asitli kayalar, toprak, odun, ince dallar ve ağaç kabukları
Özellikler Özellikle kükürt dioksit kirliliğine karşı dayanıksızdır. Havanın temiz olduğu yerlerde görülür. İngiltere'de soyu tehlike altında olduğu için koruma altındadır.

likenler

sarı liken *Xanthoria parietina*

Aile Teloschistaceae
Biçimi Yapraksı liken
Yaşam alanı Besin maddelerince çok zengin olan ağaçlar, kiremitler, silisli ve kalkerli kayalar
Özellikler San renginden dolayı eskiden sanlık hastalığına iyi geldiği düşünülmüş. Hava kirliliğine karşı dayanıklı türlerden biridir. Bazı kene türlerinin temel besin kaynağıdır.

likenler

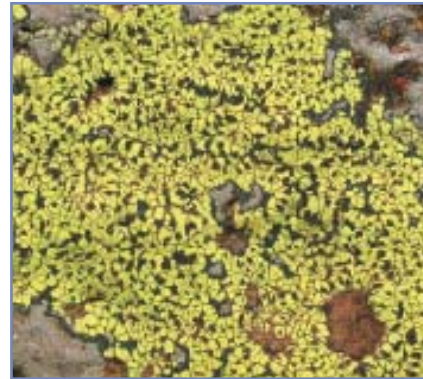
Florida sakal likeni *Usnea florida*

Aile Parmeliaceae
Biçimi Dalsı liken
Yaşam alanı Geniş yapraklı ağaçların ince dalları, ağaç gövdeleri, fundalıklar, çitler ve iyi ışık alan bölgeler
Özellikler Hava kirliliğine çok duyarlıdır. Bu likenden hazırlanan pudralar, eskiden saçları uzatmak için kullanılmış.

likenler

harita likeni *Rhizocarpon geographicum*

Aile Rhizocarpaceae
Biçimi Kabuksu liken
Yaşam alanı Silisli kayalar, duvarlar, güneşli alanlar
Özellikler Adını, kayaların üzerinde oluşturduğu haritayı andıran biçimlerden alır. Bazı yörelerde kına yosunu, kaya yosunu gibi adlar da alan bu tür, köylerde çocuklar tarafından kına yerine kullanılır.

likenler

kırkırdak likeni *Ramalina fraxinea*

Aile Ramalinaceae
Biçimi Dalsı liken
Yaşam alanı Ağaçlar ve kayalar
Özellikler Hava kirliliğine karşı diğer türlere göre daha fazla duyarlıdır. Bunun nedeni, havayla karşılaşan yüzey alanının daha geniş olmasıdır. Bu liken, başka bazı liken türleriyle birlikte antibiyotik yapımında kullanılır.

likenler

halka likeni *Pseudevernia furfuracea*

Aile Parmeliaceae
Biçimi Yapraksı-dalsı liken
Yaşam alanı Çam ya da geniş yapraklı ağaçlar
Özellikler Geniş yayılışı gösterebilen bu tür, hava kirliliğinden çok fazla etkilendiği için, büyük kent merkezlerinde pek görülmez. Daha çok temiz atmosferli bölgelerdeki ağaçlar üzerinde bulunur. Kozmetik sanayiinde kullanılır.

likenler

köpek likeni *Peltigera canina*

Aile Peltigeraceae
Biçimi Yapraksı liken
Yaşam alanı Kumlu ya da kalsiyum karbonatlı toprak
Özellikler Eskiden kuduz hastalığının tedavisinde kullanılmış. Bilimsel adını bu özelliğinden alır. Çoğunlukla bazı ortamlarda görülür.

likenler

kalkan likeni *Parmelia sulcata*

Aile Parmeliaceae
Biçimi Yapraksı liken
Yaşam alanı Ağaç, kaya ve bazen toprak
Özellikler Çok yayılı yaprak ya da yaprakçıkları andıran bir liken türüdür. Yılda yaklaşık 1 cm büyümeye en hızlı gelişen liken türlerinden biridir. Türkiye'de, özellikle tarım alanları ve çevresindeki ağaçların gövdesinde gelişir.

likenler

hiyeroglif liken *Graphis scripta*

Aile Graphidaceae
Biçimi Kabuksu liken
Yaşam alanı Dere kenarlarındaki ağaçların gölgeli kısımları, akçaağaçlar
Özellikler Kirliliğe çok az dayanabilen bir likendir. Ağaç kabuğu üzerindeki görünüşü, Çince yazılan ya da mürekkeple yazılmış gizli bir şifreyi andırır. Bu sayede, kendini kolayca gizleyebilir.

likenler

soluyan kalkan *Hypogymnia physodes*

Aile Parmeliaceae
Biçimi Yapraksı liken
Yaşam alanı Silisli kayalar, ağaçlar ve asitli ortamlar
Özellikler Kiri havaya dayanıklıdır. Asitli ortamlara direncinden dolayı, sülfür dioksit kirliliği olan bölgelerde yaşayabilir. Asitlik göstergesi olarak kullanılır.

likenler

paçavra likeni *Platismatia glauca*

Aile Parmeliaceae
Biçimi Yapraksı liken
Yaşam alanı Ağaçlar, kayalar, toprak ve asitli ortamlar
Özellikler Kurumuş yaprağı andırır. Mantar direncinden dolayı, sülfür dioksit kirliliği olan bölgelerde yaşayabilir. Hafif kirlili ortamlarda kullanılır.

likenler

günışığı likeni *Vulpicida pinastri*

Aile Parmeliaceae
Biçimi Yapraksı liken
Yaşam alanı Özellikle kozalaklı ağaçların toprağa yakın bölümleri ve ağaç kabukları
Özellikler Zehirli bir türdür.

likenler

yaşıladam sakalı *Usnea longissima*

Aile Parmeliaceae
Biçimi Dalsı liken
Yaşam alanı Ağaçlar ve çallılar
Özellikler Yaşlı bir adamın sakalını andırıldığı için ormanın kralı olarak kabul edilir. Eskiden yılbaşı ağaçlarını süslemek için kullanılmış. Ancak, hava kirliliği ve ağaç kesiminin artmasından dolayı bugün artık pek çok Avrupa ülkesinde bulunmuyor.

likenler

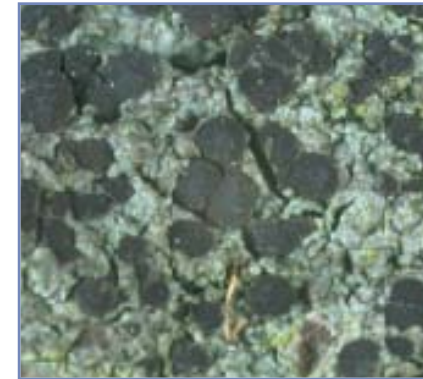
kafatası likeni *Parmelia saxatilis*

Aile Parmeliaceae
Biçimi Yapraksı liken
Yaşam alanı Asitli ve silisli kayalar, ağaç kabukları
Özellikler Orta derecede kükürt dioksit kirliliğine dayanıklıdır. Bu likenden elde edilen bazı maddeler sara hastalığının tedavisi için gerekli olan ilaçların yapımında kullanılıyor.

likenler

düğme likeni *Buellia punctata*

Aile Physciaceae
Biçimi Kabuksu liken
Yaşam alanı Ağaç kabuğu, kaya, odun
Özellikler Adını üzerindeki siyah noktacıklardan alır. Hava kirliliğine çok dayanıklı bir liken türüdür.

likenler

likenlerin temel biçimleri

likenler

likenler nasıl çoğalır?

Liken, mantar ve suyununundan oluşur. Suyosunu, koruyucu mantar tabakasının altında yaşar. Suyosunu, mantara fotosentez yoluyla şeker sağlar. Bunun karşılığında mantar da suyununu çok güçlü ışıktan ve kuruma tehlikesinden korur. Likenlerin en bilinen üç büyüme biçimine dalsı, yapraksı ve kabuksu denir. Likenler, "soredya" adı verilen sporlarını havaya bırakarak çoğalırlar. Aşağıda, yapraksı bir likenin sporla nasıl ürediğini göreceksiniz.

